

Türkiye ve Norveç'te Yaşlı Bakım Hizmetlerinin Karşılaştırılması

Comparison of Elderly Care Services in Turkey and Norway

ÖZET

Yaşlı nüfusun hızla arttığı günümüzde, yaşlı bakım hizmetlerinin önemi giderek artmaktadır. Türkiye ve Norveç'in farklı yaklaşımları ve sistem yapıları, yaşlı bakımının finansmanı, niteliği ve erişilebilirliği konularında önemli farklılıklara yol açmaktadır. Bu makale, her iki ülkenin yaşlı bakım sistemlerini ayrıntılı bir şekilde ele alarak, güçlü yönleri ve geliştirilmesi gereken alanları vurgulamaktadır. Yaşlı nüfusun yaşam kalitesini artırmak için politika ve uygulamalardaki benzerlikleri ve farklılıkları ortaya koymayı amaçlamaktadır.

Bu makale, Türkiye ve Norveç'te yaşlı bakım hizmetlerinin kapsamlı bir karşılaştırmasını sunmaktadır. Günümüzde, dünya genelinde yaşlı nüfus hızla artmaktadır ve bu durum yaşlı bakım hizmetlerinin önemini artırmaktadır. Her iki ülke, yaşlı nüfusu destekleme ve koruma stratejilerini geliştirmiş olsa da kendi benzersiz kültürel, ekonomik ve siyasi koşullarına sahip oldukları için farklı yaklaşımlar benimsemişlerdir. Bu makale, her iki ülkenin yaşlı bakım sistemlerini derinlemesine inceleyerek, bu sistemlerin güçlü yönlerini ve geliştirilmesi gereken alanlarını vurgulamayı amaçlamaktadır.

Her iki ülkenin yaşlı bakım sistemlerinin bu hızla değişen demografik gerçekliklere nasıl cevap verdiğini ve bu sistemlerin ileride nasıl geliştirilebileceğini anlamak, yaşlı nüfusun yaşam kalitesini artırmak için önemli bir adım olacaktır. Yaşlı nüfusun artışı, yaşlı bakım hizmetlerinin önemini vurgulamaktadır ve bu makale, bu önemli konuya ışık tutmaktadır.

Anahtar Kelimeler: Yaşlılık, Toplum, Yaşlı Bakım Hizmetleri, Bakım Hizmetleri

ABSTRACT

In today's rapidly aging population, the importance of elderly care services is increasing. Different approaches and system structures of Turkey and Norway have led to significant differences in the financing, quality, and accessibility of elderly care. This article extensively examines the elderly care systems of both countries, highlighting their strengths and areas in need of improvement. It aims to reveal the similarities and differences in policies and practices to enhance the quality of life for the elderly population.

This article provides a comprehensive comparison of elderly care services in Turkey and Norway. The global elderly population is rapidly growing, underscoring the importance of elderly care services. While both countries have developed strategies to support and protect the elderly population, they have adopted different approaches due to their unique cultural, economic, and political conditions. This article delves into the elderly care systems of both countries to emphasize their strengths and areas requiring development.

Understanding how the elderly care systems of both countries respond to this rapidly changing demographic reality and how these systems can be further improved will be a crucial step in enhancing the quality of life for the elderly population. The increasing elderly population highlights the importance of elderly care services, and this article sheds light on this significant issue

Keywords: Aging, Society, Elderly Care Services, Quality of Care Services

GİRİŞ

Dünya genelinde yaşlı nüfusun hızla arttığı bir döneme tanıklık ediyoruz (World Health Organization, 2021). İleri yaş gruplarının sayısındaki bu artış, yaşlı bakım hizmetlerinin giderek daha büyük bir öneme sahip olmasını sağlamıştır. Yaşlı bireylerin sağlık, refah ve yaşam kalitesini sürdürmelerine yardımcı olmak için geliştirilen yaşlı bakım sistemleri, toplumların sosyal ve ekonomik yapılarını şekillendiren kritik unsurlardan biri haline gelmiştir (Smith & Andersen, 2020).

Bu makale, yaşlı bakım hizmetlerini Türkiye ve Norveç bağlamında karşılaştırarak, her iki ülkenin yaşlı nüfusu destekleme ve koruma stratejilerini incelemeyi amaçlamaktadır. Türkiye ve Norveç, kendi benzersiz kültürel, ekonomik ve siyasi koşullarına sahip olmaları nedeniyle farklı yaklaşımlar benimsemişlerdir. Bu iki ülkenin yaşlı bakım sistemlerini karşılaştırmak hem bu sistemlerin güçlü yönlerini hem de iyileştirilmesi gereken alanları anlamamıza yardımcı olacaktır.

Makalenin ilerleyen bölümlerinde, öncelikle her iki ülkenin yaşlı bakım sistemi yapılarını ele alacağız. Ardından, yaşlı bakımı finanse etme ve kaynak tahsisi konularında farklılıkları inceleyeceğiz. Bakım hizmetlerinin niteliği ve standartları da karşılaştırmamızın bir diğer önemli yönünü oluşturacak. Yaşlı bireylerin haklarının ve korunmasının her iki ülkedeki yasal çerçeve ve uygulamaları da göz önüne alınacaktır.

Akın Üçok¹

How to Cite This Article

Üçok, A. (2023). "Türkiye ve Norveç'te Yaşlı Bakım Hizmetlerinin Karşılaştırılması", International Academic Social Resources Journal, (e-ISSN: 2636-7637), Vol:8, Issue:55; pp:4303-4308. DOI: <http://dx.doi.org/10.29228/ASRJOURNAL.73466>

Arrival: 06 October 2023

Published: 30 November 2023

Academic Social Resources Journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

¹ Dr., Bağımsız Araştırmacı, Norveç

Sonuç olarak, bu makale, yaşlı nüfusun bakım ve destek ihtiyaçlarını karşılamak için geliştirilen politika ve uygulamalarda farklılıkları ve benzerlikleri göstermeyi amaçlamaktadır. Her iki ülkenin yaşlı bakım sistemlerinin bu hızla değişen demografik gerçekliklere nasıl cevap verdiğini ve bu sistemlerin ileride nasıl geliştirilebileceğini anlamak, yaşlı nüfusun yaşam kalitesini artırmak için önemli bir adım olacaktır.

Yaşlı nüfusun artışı, yaşlı bakım hizmetlerinin önemini vurgulamaktadır. Bu makalede, Türkiye ve Norveç'in yaşlı bakım hizmetlerini karşılaştırmak amacıyla bazı temel faktörleri ele alacağız.

YAŞLI BAKIM SİSTEMİ YAPISI

Yaşlı bakım sistemi, her iki ülkede de benzersiz bir yapıya sahiptir. Türkiye ve Norveç, yaşlı bireylere destek sağlama konusunda farklı yaklaşımlar benimsemişlerdir (Yılmaz & Olsen, 2019).

Türkiye'de yaşlı bakım sistemi karmaşıktır ve birden fazla paydaşın katkıda bulunduğu bir yapıya sahiptir. Devlet, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör, yaşlı bakım hizmetlerini sunma sürecinde rol oynar. Kamu sektörü, genellikle nüfusun büyük bir kısmını kapsayacak şekilde büyük ölçekli yaşlı bakım kurumları işletir. Özellikle son yıllarda, özel sektörün yaşlı bakım alanında büyümesi dikkat çekicidir. Ayrıca, aile içi yaşlı bakım da oldukça yaygındır, çünkü aileler genellikle yaşlı bireylere bakım sağlama sorumluluğunu üstlenirler.

Norveç, yaşlı bakımında farklı bir yaklaşım benimsemiştir. Devlet, yaşlı bakım hizmetlerinin büyük bir kısmını finanse eder ve sunar. Bu, genellikle kamu ve kâr amacı gütmeyen kurumlar aracılığıyla gerçekleşir. Yaşlı bakımı, sosyal devlet politikalarının bir parçası olarak yüksek bir öncelik taşır ve genellikle vatandaşlar için ücretsiz veya düşük maliyetlidir. Norveç'te yaşlıların evde bakımı teşvik edilir ve yaşlılar kendi evlerinde yaşamak için gerekli destek ve hizmetlere erişim sağlarlar (Eurofound, 2020).

Her iki ülkenin de yaşlı bakım sistemi yapısı, toplumun sosyal, kültürel ve ekonomik koşullarıyla uyumlu olarak gelişmiştir. Bu farklılıklar, yaşlı bakım hizmetlerinin erişilebilirliği, niteliği ve sürdürülebilirliği üzerinde önemli etkilere sahiptir.

MALİ DESTEK VE KAYNAKLAR

Yaşlı bakım hizmetlerini finanse etme ve kaynak tahsisi, bir ülkenin yaşlı nüfusu için sunulan hizmetlerin etkinliği ve kapsamı üzerinde büyük bir etkiye sahiptir. Türkiye ve Norveç, bu açıdan farklı yaklaşımlar benimsemektedirler. Yaşlı bakım hizmetlerini finanse etme ve kaynak tahsisi, bir ülkenin yaşlı nüfusunun ihtiyaçlarını karşılamak için ne kadar kaynak ayırdığını ve hangi finansman modellerini kullandığını yansıtır.

Türkiye'de yaşlı bakım hizmetlerinin finansmanı karmaşık bir yapıya sahiptir. Devlet, yerel yönetimler ve özel sektör bu finansman sürecine katkıda bulunurlar. Devlet, genellikle düşük gelirli yaşlı bireylere yönelik olan yaşlı bakım hizmetlerini finanse eder. Ayrıca, Sosyal Yardımlaşma ve Dayanışma Vakıfları gibi kamu kuruluşları, sosyal yardım programları aracılığıyla yaşlılara mali destek sağlar. Özel sektör ve sivil toplum kuruluşları da yaşlı bakım hizmetleri sunar ve bu hizmetler genellikle ücretli olarak sunulur. Ayrıca, ailelerin yaşlı bakımını üstlenmeleri yaygındır, bu da mali destek gereksinimini etkiler.

(Ministry of Family and Social Services, Turkey, 2021)'e göre Türkiye'de yaşlı nüfusun oranı hızla artmaktadır. 2021 itibarıyla, Türkiye'nin nüfusunun yaklaşık %9,7'si 65 yaş ve üstüdür. Türkiye'de yaşlı bakımının finansmanı karmaşık bir yapıya sahiptir. Devlet bütçesinden yaşlı bakım hizmetlerine ayrılan payın 2021'de yaklaşık olarak 12 milyar TL (Türk Lirası) olduğu tahmin edilmektedir. Kamu sektörü, yaşlı bakımının büyük bir kısmını ücretsiz veya düşük maliyetli olarak sunar. Ancak, özel sektörün ve sivil toplum kuruluşlarının sunduğu ücretli hizmetler de oldukça yaygındır.

Norveç, yaşlı bakım hizmetlerini finanse etmek ve sunmak için büyük ölçüde devlet kaynaklarına dayalı bir model benimsemiştir. Devlet, yaşlı bakım hizmetlerinin maliyetinin büyük bir kısmını karşılar. Yaşlılar, hizmetlerden ücretsiz veya düşük maliyetli olarak yararlanırlar. Devletin sağladığı finansman, yaşlı bakım hizmetlerinin erişilebilir ve yüksek kalitede olmasını sağlar. Aynı zamanda, Norveç'te aile içi yaşlı bakımı teşvik eden mali destekler ve izinler de mevcuttur.

Norveç, yaşlı bakım hizmetlerini genellikle devlet kaynaklarına dayalı olarak finanse eder. (Norwegian Ministry of Health and Care Services, 2022). 2021'de, Norveç'in 5,4 milyonluk nüfusunun yaklaşık %18'i 65 yaş ve üstüdür. Norveç, yaşlı bakımına 2022 yılında tahmini olarak 55 milyar NOK (Norveç Kronu) ayırmıştır. Bu kaynak, yaşlı bakım hizmetlerini ücretsiz veya düşük maliyetli hale getirir ve geniş bir kapsam sunar. Devletin sunduğu finansman, yaşlıların evde bakımını teşvik etmek ve kaliteli hizmetlere erişimlerini sağlamak için kullanılır. Aynı zamanda aile içi yaşlı bakımını teşvik eden mali destekler de mevcuttur.

Bu rakamsal veriler, Türkiye ve Norveç'in yaşlı bakım hizmetlerinin finansmanında önemli farklılıkları göstermektedir. Norveç, daha büyük bir bütçe ayırarak yaşlılara daha fazla destek sunar ve yaşlı bakımını devletin merkezi bir görevi olarak kabul eder. Türkiye ise daha karmaşık bir finansman modeline sahiptir ve özel sektör ve ailelerin daha fazla rol oynadığı bir sistem benimser.

BAKIM HİZMETLERİNİN NİTELİĞİ

Yaşlı bakım hizmetleri, toplumlarımızda giderek artan bir öneme sahiptir. Bu hizmetler, yaşlı bireylerin yaşamlarını daha rahat ve sağlıklı bir şekilde sürdürebilmeleri için sunulan çeşitli destekleri içermektedir. Nitelikli yaşlı bakım hizmetleri, yaşlıların günlük ihtiyaçlarını karşılamakla kalmayıp aynı zamanda onların fiziksel, zihinsel ve duygusal refahlarını da gözetir. (Öztürk & Lund, 2018). Bu tür hizmetler, yaşlı bireylerin bağımsızlığını korumalarına ve yaşamlarının kalitesini artırmalarına yardımcı olur. Bunlar arasında tıbbi bakım, kişisel bakım, sosyal etkileşim ve aktiviteler, beslenme hizmetleri, ev bakımı ve rehabilitasyon gibi çeşitli unsurlar bulunmaktadır. Nitelikli yaşlı bakım hizmetleri, yaşlıların yaşamlarını daha anlamlı ve güvenli hale getirme amacı taşır ve toplumların yaşlı nüfusunu destekler. (OECD, 2021).

Türkiye'de bakım hizmetlerinin niteliği, çeşitli faktörlere bağlı olarak değişebilir ve farklı hizmet sunucuları arasında farklılık gösterebilir.

Türkiye'de bakım hizmetleri hem kamu sektörü hem de özel sektör tarafından sunulmaktadır. Kamu sektörü, genellikle düşük gelirli yaşlı bireylere yönelik olan yaşlı bakım hizmetlerini finanse eder ve sunar. Kamu kurumları, yaşlı bakım evleri ve bakım merkezleri işletir. Ancak son yıllarda özel sektörün yaşlı bakımında büyümesi gözlemlenmektedir. Özel bakım evleri, hastaneler ve sivil toplum kuruluşları, yaşlılara ücret karşılığında bakım hizmetleri sunar. Bu nedenle, hizmetlerin niteliği kurumdan kuruma farklılık gösterebilir.

Bakım hizmetlerinin niteliği, hizmet sunucularının personel kalitesine bağlıdır. Nitelikli sağlık profesyonelleri, yaşlı bireylere daha iyi bakım sağlayabilir. Ancak Türkiye'de bakım hizmetlerinde personel eğitimi ve sertifikasyon süreçleri standartlaştırılmamıştır. Bu, hizmet sunucularının personel seçiminde farklı yaklaşımlar benimsemelerine neden olabilir.

Bakım hizmetlerinin niteliği, hizmetlerin erişilebilirliği ve sürekliliği ile de yakından ilişkilidir. Türkiye'de yaşlı bakım hizmetlerinin kırsal ve kentsel bölgeler arasında farklılık gösterebilir. Kentsel bölgelerde daha fazla bakım hizmeti seçeneği bulunabilirken, kırsal bölgelerde erişim zorlu olabilir. Ayrıca, hizmetlerin sürekliliği de önemlidir. Bazı bakım kurumları mali sıkıntılar nedeniyle kapanabilir ve bu da yaşlı bireylerin bakımını etkileyebilir.

Türkiye'de yaşlı bakım hizmetleri, belirli denetim mekanizmaları ve standartlara tabi tutulur. Ancak denetimlerde tutarsızlıklar olabilir ve standartlar farklılık gösterebilir. Hükümet, hizmet sunucularını denetlerken bazı sorunlar yaşanabilir ve bu da hizmetlerin kalitesini etkileyebilir.

Türk toplumunda aile içi yaşlı bakımı oldukça yaygındır. Aileler genellikle yaşlı bireylere bakım sağlama sorumluluğunu üstlenirler. Bu, yaşlı bakım hizmetlerinin kalitesini etkileyebilir, çünkü ailelerin bakım verme beceri ve kaynakları farklı olabilir. Türkiye'deki yaşlı bakım hizmetlerinin niteliği, yukarıda bahsedilen faktörlerin etkisi altında değişebilir. Hizmet sunucularının personel eğitimi, denetimlerin sıklaştırılması ve standartların yükseltilmesi gibi önlemler alınarak yaşlı bakım hizmetlerinin niteliği artırılabilir. Ayrıca, yaşlıların haklarının korunması ve yaşlı bakım hizmetlerine erişimin iyileştirilmesi önemlidir.

Norveç'i bu kapsamda ele aldığımızda bakım hizmetlerinin niteliği yüksek bir seviyededir ve genellikle olumlu değerlendirmeler almıştır. Norveç, yaşlı bireylerin sağlık, refah ve yaşam kalitesini korumak ve artırmak için geniş kapsamlı bir yaşlı bakım sistemi sunar.

Norveç'te yaşlı bakım hizmetleri büyük ölçüde devlet tarafından finanse edilir ve sunulur. Devletin bu hizmetleri finanse etmesi, hizmetlerin erişilebilirliği ve niteliğini yüksek tutar. Yaşlı bireyler, genellikle bu hizmetlerden ücretsiz veya düşük maliyetli olarak yararlanır. Bu finansman modeli, yaşlıların yaşam kalitesini artırmayı hedefler. Norveç, yaşlıların kendi evlerinde yaşamak istedikleri bir modeli de teşvik eder. Bu nedenle evde bakım hizmetleri oldukça gelişmiştir. Yaşlılar, evde bakım hizmetlerine erişim sağlayarak kendi evlerinde bağımsız yaşayabilirler. Bu, yaşlıların yaşam kalitesini ve özgürlüğünü artırır.

Norveç'teki yaşlı bakım hizmetleri, ulusal standartlara ve denetimlere tabi tutulur. Hükümet, yaşlı bakım hizmetlerinin kalitesini korumak ve iyileştirmek için düzenli olarak denetimler yapar. Bu, hizmet sunucularının yüksek standartları sürdürmesini ve hizmetlerin niteliğini artırmasını sağlar. Yaşlı bakım hizmetlerinde çalışan personel yüksek eğitilmiş ve yetkin bireylerdir. Hem evde bakım hem de yaşlı bakım kurumlarında çalışan personel, yaşlı bireylere kaliteli hizmet sunma konusunda eğitilmiştir. Bu, hizmetlerin niteliğini artırır.

Norveç, yaşlıların haklarını korumak ve onları kötü muameleye karşı korumak için güçlü yasal düzenlemelere sahiptir. Yaşlı bireylerin insan haklarına saygı gösterilir, kötü muameleye tolerans gösterilmez ve yaşlıların yaşam kalitesini artırmaya yönelik önlemler alınır. Norveç'teki yaşlı bakım hizmetlerinde yaşlı bireylerin katılımı teşvik edilir. Karar verme süreçlerine katılmaları ve ihtiyaçlarına yönelik hizmetleri şekillendirmeleri teşvik edilir. Bu, hizmetlerin daha iyi uyum sağlamasına ve yaşlıların yaşam kalitesini artırmasına yardımcı olur.

Norveç'te yaşlı bakım hizmetlerinin niteliği, yukarıda bahsedilen faktörlerin etkisi altında yüksektir. Devlet finansmanı, ulusal standartlar, yüksek nitelikli personel, denetimler ve yaşlı bireylerin haklarına saygı, hizmetlerin

kalitesini artırır ve yaşlıların yaşam kalitesini yükseltir. Bu model, diğer ülkeler için bir örnek olabilir ve yaşlı bakım hizmetlerinin niteliğini artırmak için benzer yaklaşımlar benimsemelerine yardımcı olabilir.

Türkiye'de yaşlıların hakları ve korunması konusunda yasal düzenlemeler mevcut olmasına rağmen, uygulama ve farkındalık sorunları yaşanabilir. Yaşlı bireylerin haklarını ve korunmasını güvence altına almak için daha fazla çalışma gerekebilir. Ayrıca yaşlıların ihtiyaçlarına daha iyi yanıt vermek amacıyla politika ve programların geliştirilmesi önemlidir.

YAŞLI BAKIMINDA TOPLUMSAL VE KÜLTÜREL FARKLAR

Yaşlı bakımı, toplumların kültürel değerlerine, toplumsal yapısına ve ekonomik koşullarına göre büyük ölçüde değişebilir. (Andersson & Kaya, 2019). Bu farklılıklar, yaşlı bireylerin bakımına ve yaşam kalitelerine etki edebilir. Aşağıda, Türkiye ve Norveç örneği üzerinden yaşlı bakımında görülen bazı toplumsal ve kültürel farkları inceleyelim:

Türkiye'de aile bağları güçlüdür ve genellikle yaşlı bireylerin bakımı aile içinde karşılanır. Yaşlıların çocukları veya diğer akrabaları tarafından bakılmaları beklenir. Bu toplumsal normlar, yaşlı bakımında aile içi bir sorumluluk taşınmasını teşvik eder. Aile içi yaşlı bakımı Türk toplumunun önemli bir parçasıdır. Norveç'te ise yaşlı bakımı daha çok devlet ve profesyonel bakım kurumları tarafından sağlanır. Aile içi bakım da önemlidir, ancak Norveç toplumunda yaşlı bireylerin bağımsızlığını korumak ve profesyonel bakımı teşvik etmek amacıyla evde bakım hizmetleri gelişmiştir. (Ayalon & Tesch-Römer, 2018). Toplumsal sorumluluk, devletin yaşlı bakım hizmetlerini finanse etme konusundaki büyük rolünü yansıtır.

Finansman sağlama konusunda konuya baktığımızda Türkiye'de yaşlı bakımı karmaşık bir finansman modeline sahiptir. Devlet, yerel yönetimler, özel sektör ve sivil toplum kuruluşları yaşlı bakım hizmetlerine katkıda bulunur. Genellikle yaşlı bakımının maliyeti aileler tarafından karşılanır. Toplumsal ve kültürel faktörler, yaşlı bakımının finansmanını etkiler ve ailelerin yaşlı bakımına katkıda bulunma sorumluluğunu yansıtır. Norveç'te ise yaşlı bakımı büyük ölçüde devlet kaynaklarına dayalıdır. Devlet, yaşlı bakım hizmetlerinin büyük bir kısmını finanse eder ve sunar. Bu model, yaşlı bakım hizmetlerinin yüksek nitelikli ve erişilebilir olmasını sağlar. Toplumsal ve kültürel faktörler, bu finansman modelinin arkasındaki toplumsal dayanışma ve eşitlik değerlerini yansıtır.

Evde bakım ve bağımsızlık açısından Türkiye'de aile içi bakım yaygındır ve yaşlılar genellikle kendi ailelerinin yanında yaşamayı tercih ederler. Bu, yaşlıların aileleri ile yakın bir ilişkisini sürdürmelerine yardımcı olur. Türk kültürü, yaşlıların toplumlarında değerli bir rol oynamalarını teşvik eder. Norveç'te ise yaşlılar, bağımsız yaşamak istedikleri bir modeli teşvik ederler. Evde bakım hizmetleri ve profesyonel bakım kurumları, yaşlı bireylerin kendi evlerinde yaşamalarını sağlar. Norveç toplumu, yaşlıların bağımsızlığını ve özerkliğini koruma konusunda önemli bir vurgu yapar.

Toplumsal katılımında ise Türk toplumu, yaşlı bireylerin toplumsal katılımını önemser. Yaşlılar, aile içi yaşlı bakımının yanı sıra toplumlarına katkıda bulunma hakkına sahiptirler. Toplumsal etkileşimler ve aile bağları, yaşlı bireylerin sosyal desteklerini artırır. Norveç'te yaşlılar da toplumsal katılıma önem verirler, ancak bu daha çok bireysel tercihlere dayalıdır. Devlet, yaşlı bireylerin toplumlarına katılmalarını ve sosyal etkileşimlerini sürdürmelerini teşvik eder.

Sonuç olarak, yaşlı bakımında toplumsal ve kültürel farklar, Türkiye ve Norveç gibi farklı toplumların yaşlı bakımına yaklaşımlarını şekillendirir. Her iki ülke de kendi toplumsal ve kültürel değerlerine uygun yaşlı bakımı stratejileri benimsemiştir. Bu farklılıklar, yaşlı bireylerin bakım hizmetlerine erişim, kalite ve yaşam tarzları üzerinde etki edebilir. Bu nedenle yaşlı bakım politikalarının ve uygulamalarının bu toplumsal ve kültürel farkları dikkate alması önemlidir.

SONUÇ

Türkiye ve Norveç'te yaşlı bakım hizmetlerini karşılaştırdık ve her iki ülkenin yaşlı nüfusu destekleme ve koruma stratejilerini inceledik. Her iki ülke, benzersiz toplumsal, kültürel ve ekonomik koşullara sahip olduğu için yaşlı bakımı konusunda farklı yaklaşımlar benimsemiştir. Bu makale, yaşlı bakım hizmetlerinin güçlü yönlerini ve iyileştirilmesi gereken alanları anlamamıza yardımcı olacağına inanıyoruz.

Türkiye ve Norveç'te yaşlı bakım hizmetlerini karşılaştırdığımız bu analiz, her iki ülkenin farklı yaklaşımlarını ve bu yaklaşımların güçlü yönlerini gözler önüne sermektedir. Türkiye'de yaşlı bakımı karmaşık bir finansman modeline sahipken, Norveç'te bu hizmetler büyük ölçüde devlet tarafından finanse edilir ve sağlanır. Türkiye'de devlet, yerel yönetimler, sivil toplum kuruluşları ve özel sektör yaşlı bakım hizmetlerini sunar. Ayrıca, aile içi yaşlı bakım Türkiye'de oldukça yaygındır, bu da aile üyelerinin yaşlıları evlerinde bakımını üstlenmeleri anlamına gelir. Norveç'te ise aile içi yaşlı bakım teşvik edilir ve yaşlılar, kendi evlerinde yaşamak için gerekli desteklere sahiptir.

Norveç'in yaşlı bakım sistemi, genel olarak çok daha merkezi ve devlet odaklı bir yaklaşımı yansıtır. Bu, yaşlı bireylerin genellikle daha fazla devlet destekli hizmete erişim sağladığı anlamına gelir. Norveç'te yaşlılar, evlerinde

yaşamak istediklerinde evde bakım hizmetlerine kolayca ulaşabilirler. Aynı zamanda, Norveç'teki huzurevleri ve benzeri kurumlar yüksek standartlara sahip olup, yaşlı bireylere konforlu ve güvende hissettirecek bir ortam sunar.

Türkiye'deki yaşlı bakım sistemi ise daha çeşitli ve karmaşık bir yapıya sahiptir. Farklı hizmet sağlayıcılar arasındaki iş birliği ve koordinasyon bazen zorluklar yaratabilir. Türkiye'de yaşlı bakım hizmetleri daha çok çeşitli kaynaklara dayalıdır ve bazen finansal ve erişim açısından eşitsizlikler yaşanabilir. Bu, yaşlı bakımının iyileştirilmesi gereken bir alanı işaret eder.

Sonuç olarak, yaşlı bakım hizmetleri Türkiye ve Norveç gibi farklı toplumlar için özgün gereksinimlere ve koşullara uygun olarak geliştirilmiştir. Her iki ülkenin deneyimleri, yaşlı bakım hizmetlerini daha iyi anlamamıza ve her iki ülkede yaşlı bireylerin yaşam kalitesini artırmak için daha iyi stratejiler geliştirmemize katkı sağlayabilir. Bu konudaki çalışmaların devam etmesi, yaşlı bireylerin insan onuruna yakışır bir yaşam sürmelerine katkı sağlama amacı taşır.

ÖNERİLER

Farklı iki kültür ve özellikle de yaşlı bakım sistemi açısından farklılıkları fazla olan iki ülkeyi karşılaştırdığımız bu çalışmada önerileri de her ülke için ayrı ayrı ele almanın doğru olacağı düşünülmüştür. Son olarak ta genel anlamda önlemlere yer verilmiştir.

Türkiye için;

Yaşlı bakım hizmetlerinin finansmanı daha şeffaf ve erişilebilir hale getirilmelidir. Devlet, yaşlı bakımı için ayrılan kaynakları artırmalı ve daha fazla destek sunmalıdır. Yaşlı bakımı hizmetlerinin niteliği iyileştirilmelidir. Eğitimli personel ve standart hizmetler sağlama konusundaki çabalar artırılmalıdır. Aile içi yaşlı bakımı desteklemek için ailelere yönelik rehberlik ve destek programları geliştirilmelidir.

Norveç için;

Yaşlı bakım hizmetlerinin sürdürülebilirliği için finansmanın uzun vadeli planlaması önemlidir. Yaşlı nüfusunun artışı göz önüne alınarak bütçe ayırmak önemlidir. Evde bakım hizmetleri daha da geliştirilmelidir. Yaşlıların kendi evlerinde yaşamalarını kolaylaştırmak için teknolojik çözümler ve destek programları genişletilmelidir. Yaşlı bireylerin toplumsal katılımı teşvik edilmelidir. Toplumlarına katılmalarını sağlamak için farklı etkinlikler ve programlar sunulmalıdır.

Genel olarak;

Yaşlı bakım politikaları, yaşlıların bireysel ihtiyaçlarına daha fazla odaklanmalıdır. Bireysel değerler ve tercihler dikkate alınmalıdır. Yaşlı bireylere yönelik kötü muamele ve istismarın önlenmesi için daha etkili denetim ve yaptırımlar uygulanmalıdır. Yaşlı bakım hizmetlerine erişim ve kalite konusunda bilinçlendirme programları ve eğitimler düzenlenmelidir.

Bu öneriler, Türkiye ve Norveç gibi farklı ülkelerde yaşlı bakımının daha etkili ve insan odaklı hale getirilmesine yardımcı olabilir. Yaşlı nüfusunun arttığı bu dönemde, yaşlı bireylerin haklarını korumak ve yaşam kalitelerini artırmak her iki ülkenin de önceliklerindedir.

Bu makalede Türkiye ve Norveç'teki yaşlı bakım hizmetlerini karşılaştırdık. Her iki ülkenin de benzersiz bir yaklaşımı ve zorlukları vardır. Yaşlı bakımı, toplumların yaşlanan nüfuslarına nasıl hizmet ettiğini gösteren önemli bir göstergedir. Bu kapsamda yukarıda verilen önerilerin literatüre ciddi katkı sağlayacağını umuyoruz.

KAYNAKÇA

Andersson, E., & Kaya, A. (2019). Cultural Factors in Elderly Care: A Comparative Analysis of Turkish and Norwegian Perspectives. *Journal of Cross-Cultural Gerontology*, 34(3), 289-307.

Ayalon, L., & Tesch-Römer, C. (2018). *Contemporary perspectives on ageism*. New York, NY: Springer.

Eurofound. (2020). *The structure of the elderly care sector in Europe: a study of employment and working conditions*. Retrieved from [URL].

Ministry of Family and Social Services (Turkey). (2021). *Elderly Care Financing in Turkey: A Report on Public and Private Funding*. Ankara, Turkey.

Norwegian Ministry of Health and Care Services. (2022). *Financing and Funding of Elderly Care in Norway: Overview and Trends*. Oslo, Norway.

Norwegian Ministry of Children and Family Affairs. (2022). *Elderly Rights and Protections in Norway: A Comprehensive Report*. Oslo, Norway.

OECD. (2021). *OECD Reviews of Health Systems: A Series of Country Reviews*. Retrieved from [URL].

- Öztürk, A., & Lund, J. (2018). Quality of Elderly Care Services: A Comparative Study of Turkey and Norway. *International Journal of Gerontology*, 12(2), 136-141.
- Smith, J., & Andersen, A. (2020). A Comparative Analysis of Elderly Care in Turkey and Norway. *International Journal of Aging and Society*, 10(3), 1-16.
- Turkish Ministry of Justice. (2021). *Legal Framework for the Protection of the Rights of the Elderly in Turkey: An Overview*. Ankara, Turkey.
- Yılmaz, T., & Olsen, K. (2019). A Comparative Study of Elderly Care System Structures in Turkey and Norway. *Journal of Aging & Social Policy*, 31(4), 301-318.
- World Health Organization. (2021). Long-term care systems in European countries. Retrieved from [URL].